

MOSES NAAMALITE ỌLỤ YA

Ọpupu 4:1-23, 27-31

IHEỌMỤMỤ 49 - Nke Ndị okenye

AMAOKWU IBUN'ISI: “Ọnye tiyeworo ọnu madu nwere? Ma-ọbu ọnye nēme madu ka ọ buru onye-ogbi, ma-ọbu onye nti chiri, ma-ọbu onye nāhu uzọ, ma-ọbu onye-isi? Ọ bugh Mu onwem, bú JEHOVA?” (Ọpupu 4:11).

I IheIrị baàmà Dị Icheiche Ime Ka Ndị Israel Kwenye Ijéozị Na Ike Enyere Moses

1. Moses naechè na ndị Israel agaghị ekwenye na ọ bụ Chineke zitere ya, Ọpupu 4:1; Matiu 13:57
2. Mkpàn'aka Moses ghorọ mkpàn'aka nke Chineke, iheiribààmà iji mee ka ndị Israel kwenye n'ike Chineke, Ọpupu 4:2-5, 20; 14:16; 17:5-7, 9-12; Ndi Ikpé 6:36-40; 2 Ndi Eze 20:8-11
3. Iheiribààmà nke abụọ mere ka ike nke Chineke nke kariri ike mmadụ niile dị ndụ na nke ihe niile náadighi ndụ, Ọpupu 4:6-8
4. Iheiribààmà nke atọ, mmiri ghorọ ọbara, nke náegosi ichịisi kachasi ukwu nke Chineke n'ebe ihe niile ekèrèkèkè di, Ọpupu 4:9

II Enweghị Mkwuwa Okwu Nke Moses Na Mkwenye Nke

Chineke

5. Moses naechetara Chineke adighiike ya nke anaahụ anya, Ọpupu 4:10; Ndi Ikpé 6:15; I Samuel 9:21; Jeremaia 1:6-10;
6. Échetaara Moses na ọ bụ Chineke kèrè mmadụ emekwara ka iwu ahụ di ọhụ, Ọpupu 4:11, 12; I Ihe Emere 29:12
7. Moses naaga kwa n'iru n'igosi adighi ike ya, Ọpupu 4:13
8. Iwewere Chineke n'ebe Moses nọ O wee nye ya Eron, nwanne ya inyere ya aka n'ihì erughieru ya, Ọpupu 4:14-17

III Nlata Nke Moses N'Ijpt

9. Moses nabatara okpukpòkù ahụ, ma tọpụ kwa onweya site n'ọlụ nke ihe náadi nwa oge, Ọpupu 4:18-20; I Ndi Eze 19:19-21
10. Chineke buru ụzọ dọọ Moses akanánti maka ojuju niile nke Fero gaaju, Ọpupu 4:21; Aisaia 46:9, 10; 6:9, 10; Matiu 13:14, 15
11. “Israel bu okparam ... nwa mbu m,” Ọpupu 4:22, 23; Jenesis 25:23; Abù Ọma 33:12; I Ihe Emere 16:13; Deuteronomi 14:2; Ndi Rom 3:2
12. Eron, n'irubeisi n'iwu nke Chineke, naezute Moses n'elu ugwu nke Chineke ahụ, Ọpupu 4:27, 28
13. Ozi nke Chineke na ihe iribààmà ahụ niile mere ka ndị Israel kwenye na Chineke anụwo ákwà na isụudè ha, Ọpupu 4:19-31; 2:23-25; 3:7, 8

NKỌWA DỊ ICHEICHE

Mmalite ndụ nke Moses bụ nnọọ njikere doroanya maka ọlụ nke akàrà ya akàrà ilu nime óké ntọala nke Chineke n'ihì ndị Israel na ụwa niile. Ọ gaje ibú onyendú nye ndị ahụ di ukwu n'onyogugu bú ndị di ka ndi náenweghi nchikọta, náanochita anya dika ihe iji nwe mmekọrịta n'etiti ha na Chineke igosi ha uche Chineke. Chineke, sitere n'ohia ahụ náeròkù, nye Moses ihe Ọ gaje ime nye Ndị Israel na ihe Ọ gaeme ndi Ijpt n'uzọ di nkenke n'ogwugwu nke ibụ orù ahụ n'Ijpt, ma gwa kwa Moses ka ọ malite ime ka ihe ahụ bụ ntọala Ya pụta ihè.

Dika ihe anaahụ anya si di Moses puru ihu ihe isiike niile nke chéré ya n'iru bú nke ọ gaje imeri. Chineke gwara ya ka ọ gwa Ụmụ Israel Onye zitere ya, Moses wee rịọ maka ihe nkọwa nke gaeme ka otutu narị puku mmadụ nke Ndị Israel kwenye na okpukpọ ya bú ezie, na ike ya bú kwa nke Chineke nyere.

Eleghianya náagbanyeghi mkpughe ahụ niile, Moses nwere nghota di ntà banyere ọlụ ebube niile puru iche nke Chineke gaalụ iji náputa Ndị Israel. Ọ hụwo aka Chineke ka emere ka ọ pụta ihè n'ọlụ ebube ahụ nke ohia ahụ naeròkù, bú ebe Chineke siworo gwa ya okwu. Ọ hụwo kwa na aka ya onweya ghorọ ekpenta náenwu ọcha ewee gwọ ya. Ọ hụkwara mkpàn'aka ahụ nke ghorọ agwọ, ma biaghachị kwa na mkpàn'aka ọzọ, site ná idetụ ya aka, n'irubeisi n'iwu Chineke.

N'ezie mkpàn'aka ahụ bú náání mkpàn'aka nke onye ọzụzụaturu, dika onye ọ bula náachị ụmụanụ naeji n'oge hour ahụ di ogologo nke ọ na anọ náání ya náazụ aturu -- ma lee ụdi akụkọ náechere ya! Agaje isetipụ ya n'Osimiri Uhie ime ka ụzọ nke di omimi nke jukwara oyi di n'ebe ahụ. Otú ụbọchị agaje iji ya tie óké nkume ahụ nke mmiri náadighi ka mmiri wee sputa n'ike igbò mkpà agummiri nke choro igbu igwè mmadụ n'uzọ di egwu. Agaje iweli kwa ya elu maka imeri ndi Amalek. Emesia agaakpọ ya mkpàn'aka nke Chineke!

Mgbe Chineke naachọ ngwaọlụ maka ijéozí Ya -- ọ masị kwa ya bụrụ ihe náenweghị ndụ nime ya maọbụ mmadụ -- ọ dịkarighị Ya mkpà ịrọrọ mkpán'aka ọlaedo maọbụ onye mara ihe nke nwekwara onyinye dị ukwu. N'ọtụtụ ebe dị icheiche, karịa Ọ naeji ihe náadighị ike na ihe nzuzu mee ka ihere mee ndị maara ihe na ndị dị ike, ka ụmụmmadụ wee nye Onye kere ha otuto karịa ihe ha ruru site n'igbambò na kwa ihe ha meputara (I Ndi Kọrint 1:27-29). N'oge ọzọ o ji mpi ebulu, otù achichia ọka barley, ọkpụkpụagbà ọhụụ nke ịnyinyaibu, ite nke ihe náadighị nime ha na ọwa n'etiti itè ahụ, èbè onye ọzụzụatụrụ, otù nwaokoro bụ Gideon, Sọl nke náezopu onweya, otù nwata náazụatụrụ bụ David, onye mara onweya ikpé bụ Aisaia na Jeremaia na Jọn Onyeowummiri dị umeala. Otù "mkpà-n'aka" nke Chineke nonyere kariri igwè ndiagha riri nne; ma otù mmadụ onye nke Chineke nọ n'akụkụ ya kariri puku mmadụ ndị náenweghị Ya (Deuteronomi 32:30; Joshua 23:10).

Otù ọlụ ebube bụ mmetụta nke ike Chineke lụputaworo, nke dị nnọọ iche site n'onweya n'ihe ahụ anyị naakpọ iwu nke ọkikè, maka ịjị gosi ike nke mmadụ ahụ maọbụ eziokwu ahụ nke dị n'òzízí ụfọdụ. Osisi ahụ nke náereokù bụ ọlụ ebube, ebe ọkù ahụ náadighị erepịa ahijia megidere iwu niile nke ọkikè ụwa. Otù ahụ ka ime ka mkpán'aka ahụ ghọọ agwọ na ịjị ekpenta tie aka ahụ, na ime ya ka ọ laghachi n'ọnodu mbụ ya site na ọgwugwọ. Ihe ndị niile siriike n'imezu ha site n'ike mmadụ ekèrèkè n'ihì na ike nke náaluputa ha abughị nke iwu niile nke ọkikè, kama ha bụ ihe apurụ imezu site n'ịlọlụ nke iwu nke imemmuo.

O were Moses inwe ihe apurụ ikpọ okwukwe dị mfé, nke náerube kwa isi itụda mkpán'aka ya n'ala, náamataghị ihe Chineke naezube o wekwara Moses okwukwe kariri nke o nwere na mbụ, ná ntụkwasiobi n'ebe Chineke nọ ịjị jide agwọ ahụ aka bụ nke o siteworo n'ebe ọ nọ gbalaga n'itụ egwù. Ọzọ kwa ọ bụ kwa okwukwe dị mfé na ntụkwasiobi kpaliri Moses irubere Chineke isi itinye aka ya n'obi, wee náeweputa ma hụ na ọrịa dị na ya, na ọ jọkwara njọ, na kwa okwukwe sirii ike weghachi ya wee nwe mmetụta nke ike ọgwugwọ nke mere ya ka ọ dị kwa ka anụarụ ya na mbụ.

Ọbuná okwukwe nke Moses ka anwara, n'ihì na ka anaaga n'iru náekpughe, náeme kwa ka ihe ijéozí ya doo ya anya karị, bụ ka ọ naama jijiji n'idi ukwu ya. Idi mkpà nke ọlụ Chineke nyere ya ilu, erughieru nke ya onweya, na ọlụ ahụ jọgburu onweya ọ gaje ilu, ma ọ bụrụ na ọ nabata ijéozí ahụ metutara ya. Onye, dika ihe anaahụanya si di, nwere ike ita ya ụta n'ihì igosi enweghị njikere?

Chineke chètara Moses na ọ gaatukwasị Onyeòkikè ya obi n'oge nke óké mkpà; ma Moses ịga n'iru n'ijụ ijéozí ahụ wetara iwe Chineke, nke náegosi na ọ bughị náání ịdịnwayọ na inwe obiumeala mere ya ka ọ náalaghachi azụ. Ịdịukwu nke ọlụ ahụ, na ọjụjụ Fero náaghaghijụ ariri niile nke agwara Moses ka ọ rịọ ya mere ya ka ọ di ka onye náenweghị njikere imalite ọlụ ahụ. Ma Chineke gosikwara ogologo ntachịobi na ebere Ya ọzọ n'imeso ụmụ nke mmadụ. O wee gwa Moses na Eron gaeso ya jee náekwuchitara ya ọnu ya.

Nhazi ọhụ a bụ ọzízí nye ịjụjụ nke Moses na ya adighị ike site n'ihe anaahụ anya iguzo n'iru mbaraèzí nke alaeze ahụ iriọsi ariri ike maka Ụmụ Israel ahụ ndi nọ ná mmegbu; ma nke ahụ anapughị ya ijéozí ahụ. Eron gaabụ onye náekwuru ya ọnu, Moses gaabụ kwa onyeozí n'etiti Chineke na ndi Israel -- onye ahụ nke ijéozí ya gaabụ imata uche Chineke n'oge nsogbu ọ bula. Ihe omimi nke ndi nwoke a onye kwesiri ntụkwasiobi naekpughe otù o si lụsieọlụ ike n'ijéozí ahụ nke enyere ya. Ya onweya di ukwu, di kwa ókéonụ n'obi ndi ahụ, nke mere na Ụmụ Israel kwaara Moses ákwá iri ụbọchị atọ n'oge ọ nwurụ, onye odeakwukwọ nwere mkpali idenye n'ieodide ya na ọ dighi onye amurụ biliri ọzọ n'Israel dika Moses, "onye JEHOVA mara iru na iru" (Deuteronomi 34:10-12).

Ndụ nke Moses bụ ihe ngosi nke ihe Chineke puru ịjị ndi mmadụ ahụ onye nyechara Ya onweya mee. Moses kwuputara na ya abughị onye ọkàokwu; otù ọ di na Deuteronomi 32:1, ọ kpọrọ eluigwe niile na ụwa ka ha nụ olu ya! Ọbuná ịjị nleruanya guo banyere mkparitaikà di icheiche nke ya na ndi Israel gaegosi na ọ dighi mgbe ọ bula igbansu nke ire ahụ náadighi eme ngwa gbochiri ya ikwuokwu. Ihe nzuzo nke di na nke a di nnọọ mfé n'ighota ya. Ọ bụ ezie na ọ naghiekwu okwu nkeoma dika esi mụ ya, otù ọ di mgbe ọ naeme omume dika onyeozí Chineke, na dika onye nọ n'okpuru nduzi nke Mụọ Nsọ, anaahụ ya dika nwoke "di ike n'okwu ya na n'olu ya nile" (Ọlụ Ndi-ozí 7:22).

Ngwangwa ọ natara ndumodu di icheiche site n'aka Chineke, Moses malitere ịgá Ijpt náetufughị oge, náagwaghị kwa Jetro okwu ọ bula maka ịdịukwu nke ozi ahụ edunyere ya. Ọ bụ akàrà nke amamihe n'akukụ nke ya na o nyere onweya ndumodu n'ihe banyere okwu a. Eleghianya ọ bụ n'oge ịjè ya ịga Ijpt ka o zilagara nwunye ya na ụmuntakiri ya ilaghachikuru Jetro, bụ nna nwunye ya, n'ihì na ọ bụ ihe náedoghị anya na ya na ha nọrọ n'Ijpt ebe ọ bụ na ha jikotakwara onweha mgbe ọpupu ahụ gasiri (Opupu 18:2-6).

Lee otù Chineke sirii lụputa ihe niile n'uzọ di ebube! Ọ gwara Eron okwu, onye nọ n'Ijpt, ka ọ gaa zute Moses. Nzute ha bụ n'ugwu nke Chineke -- ebe ahụ nke Moses na Chineke kparitara ukà -- n'ebe ahụ ka ụmụnne abuo ahụ gwaritara onweha okwu, Moses naekwughari kwa iwu niile na ndumodu niile nke Chineke ọzọ nye Eron, náemezuri okwu nke Onyenweanyi banyere ihe ahụ nke Moses gaaburu Eron n'ọnodu Chineke

Ha jere ịjè rue Ijpt wee zute ndi okenye nke Ụmụ Israel mee kwa ihe ịrịbaàmà ahụ di icheiche n'iru Ụmụ Israel niile. "Ndi ahu wee kwere" ma kpọ isiala nye Chineke Onye nuru ákwá na isù udè ha, wee zitekwara ha nnaputa n'oge hour nke mkpà ahụ di ukwu.

AJỤJỤ DỊ ICHEICHE

1. Gịnị bụ ihe ịrịbààmà atọ nke Chineke nyere Moses ka o gosi ụmụ Israel?
2. Kọọ ebe dị icheiche mgbe ejiri mkpàn'aka Moses mee ihe.
3. Gịnị mere Moses ji jụ iwere ọkwá nke ịbụ onyendú Ụmụ Israel?
4. Ìlee mmetụta nke ekwenyereghị Chineke nke Moses nwere n'ebe Chineke nọ?
5. Ìlee mkwenye nke Chineke kwenyeere Moses?
6. Gịnị ka Chineke gwara Moses ka ọ tụọ anya ha site n'aka Fero?
7. Gịnị ka Chineke kpọrọ ndị Israel n'oge a?
8. Ìlee otú Eron si mata ebe ọ gaezute Moses?
9. Gịnị bụ akụkụ ọlụ nke dirị Eron ịlụ mgbe ha gaeguzo n'iru Fero?
10. Mgbe Ụmụ Israel hụrụ ihe ịrịbààmà ahụ niile gịnị ka o mere n'ebe ha nọ?